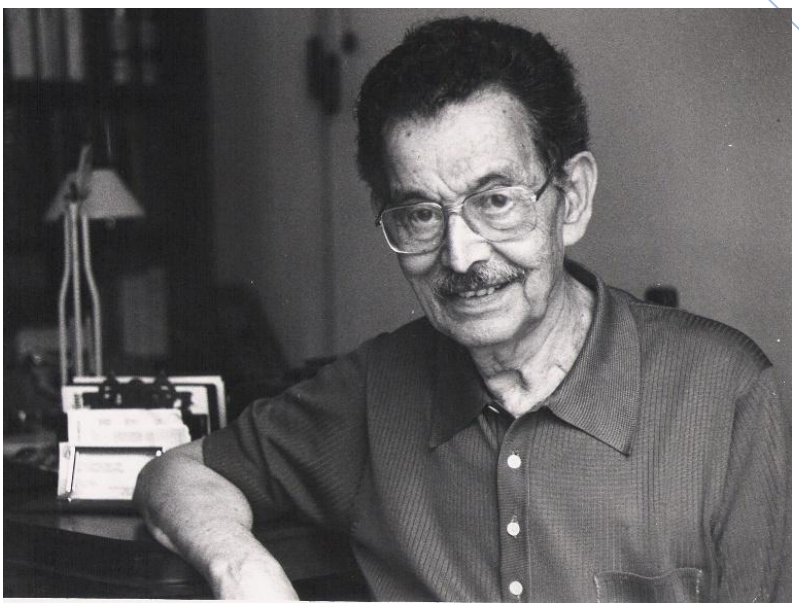

Ruta literària

Enric Valor i les seues rondalles

Autors:

Pla, Dani

Jorques, Toni

Vila, Ester

RONDALLES VALENCIANES
ENRIC VALOR A LA VALL D'ALBAIDA

2

RUTA LITERÀRIA REALITZADA PER:
Ester Vila
Antoni Jorques
Daniel Pla

Assignatura: Innovació docent i iniciació a la investigació en educació lingüística i literària

Professor: Bataller, Alexandre

Competències bàsiques

1.Competència comunicativa, lingüística i audiovisual

2.Competència artística i cultural

3.Tractament de la informació i competència digital

4.Competència matemàtica

5.Competència d'aprendre a aprendre

6.Competència d'autonomia i iniciativa personal

7.Competència en el coneixement i la interacció amb el món físic

8.Competència social i ciutadana

De les competències bàsiques es treballen totes menys la matemàtica. En especial, farem especial atenció a la que treballa la interacció amb el món físic i l'artística i cultural.

Objectius generals

- Conèixer les característiques bàsiques de les rondalles d'Enric Valor
- Conèixer el paisatge típic de la Vall d'Albaida
- Conèixer aspectes de la biografia d'Enric Valor
- Apreciar la literatura popular valenciana
- Desenvolupar la capacitat per treballar en equip
- Potenciar la creativitat dels alumnes

Curs en què es treballarà

En aquesta seqüència didàctica treballarem continguts propis de primer cicle d'ESO, encara que podem adaptar aquestes activitats per a cursos superiors.

Centre on es treballarà

El centre on treballarem es l'IES Manuel Sanchis Guarner de Castelló de Rugat creat l'any 1998 com a secció de l'IES J. Segrelles d'Albaida amb una capacitat de 240 alumnes. L'alumnat que ve adscrit a aquest centre prové de pobles com Terrateig, Montixelvo, Aielo de Rugat, Castelló de Rugat, Salem, Ràfol de Salem, Beniatjar...

Perfil sociocultural i sociolingüístic de l'alumnat

Els alumnes del centre provenen majoritàriament de famílies que es dediquen al sector serveis o treballen en fàbriques tèxtils, de fruita... Podem dir que gran part de les famílies dels nens són de classe mitjana-alta i un nombre més reduït, de classe mitjana-baixa o de classe baixa. Lingüísticament, la majoria de l'alumnat parla en català, encara que hi ha un petit percentatge de gent immigrant provinent de països de l'est, Europa (Anglaterra, Portugal, Rússia...) o Amèrica. Per aquest motiu, i tenint en compte que la gent immigrant s'adapta ràpidament a la realitat lingüística dels pobles on viuen, el principal objectiu és aconseguir que aquests parlen i s'expressen amb fluïdesa i en general que tots adquirisquen un bon domini de la llengua. En aquesta zona del País Valencià podem dir que la majoria de la població parla català, per la qual cosa hem d'aconseguir que els alumnes prenguen consciència de la importància de mantindre la cultura i la llengua viva i que sols ells poden sostindre i donar embranzida als nostres trets culturals i lingüístics.

Rondalles que hem tractat a la ruta

- *El ferrer de Bèlgida*
- *Nabet*
- *El pollastre de festes*

Ruta literària

- ***Durada prevista:*** de 8:15 am fins les 14:00 pm
- ***Acompanyants:*** Carles Valor (nét d'Enric Valor) i el bibliotecari de Bèlgida

Bèlgida

CV-667
Calle Jose Andreu
Calle San Jaime
Carrer Llevant
Calle Maestro Serrano
Carrer Valencia
Calle Mayor
Av. Palomar
Calle Blasco Ibáñez
Calle San Antonio
Carrer Martires
Carrer Jornet Perales
Calle San José
Plaza Iglesia
Calle Presa
Carrer Foies
Calle Pilota
Calle la Nevera
Carrer Font Freda

Carrícola

FASE 1: ABANS DE L'EIXIDA (3 sessions)

SESSIO 1:

Classe teòrica sobre l'obra d'Enric Valor, però, sobretot, explicació de les característiques bàsiques de les rondalles de Valor.

En primer lloc, el professor donarà una visió general sobre aquest autor i la seua obra. Donarà a llegir l'entrevista de Carles Valor i farà reflexionar envers a aquest. Finalment, farà una introducció a les Rondalles valencianes explicant els diferents tipus de rondalles que té Valor i l'estructura fixa que es repeteix en totes les rondalles.

A continuació adjuntem l'entrevista realitzada:

Entrevista a Carles Valor (nét de l'escriptor Enric Valor)

– Bon dia Carles.

– Bon dia.

– Per començar, conta'ns qui era el teu avi i a què es dedicava.

– El meu avi va ésser un gran escriptor, lexicògraf i gramàtic. No és per que ho diga jo, per a això ja estan els entesos en la matèria. Personalment, va ser una gran persona, molt bon avi encara que tenia els seus defectes. Es va dedicar a moltes coses. De jovenet va treballar al calcer d'Elda i després va estudiar a Alacant la carrera de Comerç. Va viure a Alacant tota l'esplendor de la Segona República Espanyola. Passà a treballar a les Illes Balears encarregat de la comptabilitat d'una empresa i després retornà a Alacant. Al final, acabà instal·lant-se a València, a la casa on va viure fins els anys 90 (tot açò ho conta al llibre *Converses amb un senyor escriptor* de Tàndem, a cura de Rosa Serrano). Esclatà el cop feixista de Franco i tornà a viure a Castalla. Estava afiliat al Partit Comuniste i era l'encarregat de portar la comptabilitat d'una col·lectivitat a Alcoi. Després, el mobilitzaren i anà a fer la instrucció a Alacant on acabà de sergent (nomenament provisional). El van enviar al front de Córdoba però, van bombardejar el tren només sortir d'Alacant i així es va salvar d'anar a primera línia de foc. En acabar la guerra, va poder evitar la presó i tornà a València, al carrer Martínez Aloy, on va trobar el pis buit, puix vivien refugiats de Madrid. També li havien cremat tots els mobles i llibres que tenia. Començà a treballar de xofer transportant carbó en camions des de Terol fins al port de Sagunt. Després, amb el seu germà Josep, van montar un taller de cotxes però, la feina que més li agradava era escriure. Abans de la guerra ja havia guanyat diversos premis i tenia escrita la primera novel·la *El misteri del canadian* però, l'envià a publicar a Barcelona justament el 18 juliol del 36 i es perdé l'original. Ell sempre contava que va intentar reescriure-la després de la guerra però, havia viscut massa coses i ja no era el mateix. Als anys 50, començà a escriure les primeres *Rondalles* encoratjat per professor Sanchis Guarner. Donava classes de valencià a "Lo Rat Penat" juntament amb els seus mestres Carles Salvador i Josep Giner. Eren temps foscos. S'inicià a les tertúlies de Xavier Casp i Miquel Adlert, amb companyia del jove Joan Fuster. Tot el valencianisme de postguerra es podia comptar amb els dits de les mans.

– I ara, recordes que et contara algun relat per a anar a dormir?

– Respecte als contes... solia venir tots els diumenges a dinar a casa els meus pares i, abans de dinar, ens contava sempre una rondalla o una part, en funció de com de llarga fóra (per exemple "Esclafamuntanyes" ens la contava en tres diumenges seguits). Per tant, per les nit no ens contava res, ja que no vivia amb nosaltres.

– Tenim entés que Enric va nàixer a Castalla però, no hi va estar allí tota la vida, no?

– Més o menys ja he contat el seu periple. Va néixer a Castalla al Carrer Major. Quan son pare es va arruïnar a causa de la fil·loxera, s'instal·laren a Elda, on son pare montà una escola. Després vingué a Alacant i a València, amb el petit parèntesi de la guerra que és quan tornà a Castalla. La resta de la seva vida la va fer a València ciutat.

– Et va explicar mai que va ser perseguit per les autoritats?

– Jo em vaig assabentar ja ben jovenet que ell havia estat a la presó els anys 60-70. Tindria jo uns 13-14 anys quan ho vaig saber. El tema és un poc complicat. El meu avi i el seu germà Josep eren molt amics de Paco Sopriano, gran nacionalista però, de dretes. Era l'administrador del diari de la Falange "Jornada-Levante" (actual diari "Levante-EMV"), on el meu avi escrivia petites lliçons de valencià. Des de Madrid li

van encomanar a Soriano un desfalc en els comptes del diari i el van tancar a la presó. El meu avi i el seu germà avalaren Soriano per pagar la fiança amb les seues possessions i Falange els tancà a tots a la Presó Model de València. Falange embargà tots els béns del meu avi (excepte la casa de Castalla que estava a nom d'una tia àvia morta). Mon pare Enric havia acabat la carrera de Dret i feia de passant i l'ajudava com podia. El fiscal del cas (Enrique Beltran, el del cas de les xiquetes d'Alcàsser), va canviar diverses vegades l'acusació fins jutjar-lo per destinar els diners per crear un bàndol armat, puix havien investigat el meu avi i ja sabien les seues activitats valencianistes. Al final, el van condemnar sis anys però, es va beneficiar d'un indult parcial o una reducció de condemna... no ho sé clarament.

– I per últim...un record especial d'ell.

– Respecte al record especial... sempre recordaré el seu bigot, el bastó i el barret (ell li deia capell). De xiquets ens agradava estirar-li els bigots per a que ens deixara parlar. Ens posàvem el seu capell i el bastó per a jugar. Sempre en portava perquè si no, es constipava al hivern. Era típic veure'l per València amb gavardina, capell i bastó passejant pel carrer o pujant a l'autobús. Molts records...tant de bo el tinguérem encara entre nosaltres. Ara estarà a l'ordinador de les galàxies... que deia ell.

SESSIÓ 2:

A classe es llegiran tres rondalles diferents d'Enric Valor i els alumnes hauran de classificar-les segons el tipus que siguen. Les rondalles que es llegiran són les següents: Nabet, El darrer consell i El pollastre de festes. Els alumnes hauran de decidir quina rondalla és meravellosa, quina és de costum i quina és d'animals. Ells han de marcar en els seus textos fotocopiats els fragments que els han servit per a deduir-ho. Finalment, el professor explicarà els tres tipus de rondalles.

SESSIÓ 3:

Aquesta sessió és la darrera que es farà abans de l'excursió, per això pensem que el més escaient és fer una projecció d'un documental sobre la vida i l'obra del nostre autor perquè els alumnes s'interessen i així agafen amb més ganes la ruta literària planificada. Doncs bé, durant aquesta sessió es projectarà a la classe el documental: "El valor de les paraules" del director Ricard Bellveser. El documental dura uns 40 minuts així que durant la resta de la classe el professor moderarà un debat que girarà al voltant de la figura d'Enric Valor.

Enllaç del documental:

http://www.lluisvives.com/FichaObra.html?portal=1&Ref=43067&video=1

ACTIVITAT 1:

En primer lloc, el alumnes s' agruparan en grups de cinc persones. Tot seguit el professor assignarà a cada grup un fragment d'una de les tres rondalles que es treballaran (Nabet, El pollastre de festes i El ferrer de Bèlgida). Doncs bé, l'activitat consisteix a fer una mena de circuit per la població per a fer les lectures dels fragments en els llocs corresponents. Així, primerament, visitarem el barranc dels Molins i una vegada allà els grups que els corresponga llegiran l'inici i el cos de la rondalla de Nabet. A continuació ens desplaçarem tots junts a la plaça del poble i el grup que li corresponga llegirà el desenllaç de la rondalla. Una vegada acabem el circuit de Nabet començarem amb el circuit d'El ferrer de Bèlgida en el qual actuarem de la mateixa manera. Primerament, es llegirà el fragment ambientat en la figuera de l'entrada del poble i en acabant un altre grup llegirà el fragment ambientat en l'església del poble.

Fragments de les rondalles:

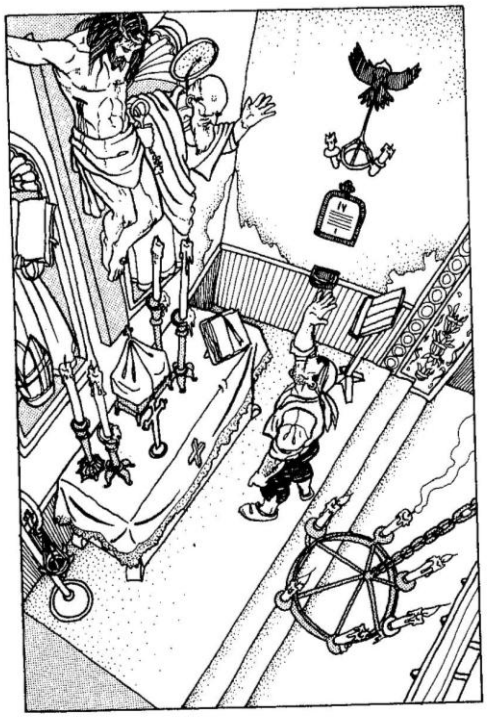

forme li havia manat aquest. Ningú del poble no es va assabentar de la seua visita a l'església.

—Pepa —diu a l'entrar a casa—, veus? Jo ja sabia que es pot parlar amb un sant quan tens raó.

—Passa, passa a la cambreta! —li respon la muller plena de goig.

Hi passa Toni i s'hi troba els xics sans i bons i pegant-se coixinades d'un llitet a l'altre. Ni rastre tenien de la pallola!

Es va quedar esbalaït; el seu pit ample s'inflava de gratitud.

A migjorn, van dinar tots quatre a taula, com cada dia, i amb una gana que les barres no trobaven descans. I aquella mateixa nit, acabades les vespres i el rosari i tancada l'església, Toni, en un descuit, en va tornar a obrir la porta i es va colar dins. De continent, a l'altar de sant Pere, que en aquells temps diu que parava a la dreta de l'altar major.

Se li encara:

—Xe! Que content que estic... amb tu i amb el Nostre Senyor; puix, si Déu no vol, els sants no poden. Us haveu portat com a homes de veritat! Així que us convide a dinar el diumenge vinent.

—Fet —que accepta sant Pere amb la seua veu campanuda i ferma—; però no en digues res a ningú. Vindrem a ta casa, el Nostre Senyor i jo, com si fóssem uns parroquians teus d'un altre poble de la vall. La dona, que no en diga res tampoc, ni als xiquets... Per respecte, comprens?

—Ja ho crec; és cosa de raó.

Toni, esclatant de goig, mirà cap a l'altar del Crist, que dues llànties d'oli enllumenaven, i contemplà la tristíssima imatge del Crucificat; però ni el va veure parpellejar ni li

127

El ferrer de Bèlgida

10

l'agutzil de fer de seguida un pregó: que tots els xiquets del poble que vulguen, que vinguen amb pedres a acantalejar el dimoni. Per cada cantalada que li endevinen, els donaré una figa rebecada de la meua figuera.

Quina tabola en el poble! Tut, tut, tuuut! «Es fa saber...» Fan la crida, i vinga acudir xicons. Pel finestró que donava al carrer, Toni, amb un pantaix que l'acorava, els donava les ordes des del mateix llit:

—Pugeu al terrat de la tia Quitrana, que d'allà es veu ben bé el meu corral. I, des d'allí, acantalegeu-lo sense pietat; al cap, perquè no coixege!

Uuuuh! Uuuuh! Quina de bordegassos plens de malíssimes intencions, i quina quantitat de pedres que portaven en butxaques, cabassets i fins a les bosses d'anar a escola!

I de dalt del terrat de la tia Quitrana, que els hi va deixar pujar ben contenta, i sota la vigilància i guiament de l'agutzil mateix, enceten la pedrega.

En Cua-roscada es va veure perdut. Les pedres brumien per dins del fullatge lletós i aromàtic de la figuera, i ell, sorprès, tirà a baixar-se'n, però notà que tenia els peus aferrats als cimals on s'apuntalava i no podia fer el menor moviment de fugida. I, de tant en tant, li n'endevinaven una. Oi, oi! Aquest cantal en l'esquena, aquella pedra en el cap; ací trinxet, allà blaüra, més enllà un vertader botern!

—Ferrer, bon ferrer! —crida el nafrat amb tot el lleu—. Que no tiren més pedres, que et done paraula de no tornar per tu, ni jo ni ningú! —

—Què fem? —demanen els xicons al sentir-lo tan desesperat.

—Que el deixen estar ja i que puga baixar-se'n de la figuera—diu en alta veu Toni. I la seua orde, repetida en

El ferrer de Bèlgida

cap a la partida aquella, llavors en plena solitud. Ja prop, el camí travessava la corona d'una lloma, entre carrasques gegantines plenes d'ombra i de verderols, que refilaven ben satisfets. Nabet anava distret mirant al davant aquella serra vestida i aquell pic enlairat del Benicadell, i als seus peus, millor dit, a les potes del ruc, aquelles floretes senzilles de l'estepa, que la bèstia trepitjava sense sentir. I fou aleshores que li arribaren unes veus que, de primer antuvi, no sabia d'on eixien, però que, al final, descobrí que venien de davall la copa frondosa i terrera d'un garroferot fresc i catedralici que hi havia un poc més avant, dins un camp. Ell, què fa? Tot llest i amb una por sana que no l'acovardia sinó que el feia més ardit al dominar-la, es fica dins una de les grans orelles de l'ase, que ja sabeu com les gasten. D'aquesta guisa observava i caminava sense ser vist. El ruc, amb el xiquet dins l'orella, va arribar a passar prop del gran garrofer, i Nabet sentí llavors que un home deia a un altre:

—Xe, Tort, mira ací davant; guaita quin ase més lluent!

Nabet

que tenia una veuarra desproporcionada a la seua ínfima estatura, decideix ficar-hi mullada.

—Una per a tu i una per a mi —fa encara una vegada el lladre més vell.

—I per a mi cap? —diu a colp i en veu ben grossa Nabet.

El lladre més jove —una trentena d'anys devia tenir el Tort— alça el cap i no veu a ningú.

—Una per a tu i una per a mi —repeteix tot monòton Miquel de la Mateua.

—I per a miii caaap? —pega ja un crit el xicó.

—Això què és?

S'esglaien tots dos roders d'aquella veuarra, i salta el Tort, que era bastant porega:

—Descoberts som!

Nabet es posa les mans com a embut davant la boca i diu amb una veu que semblava la d'un home dret i fet:

—La justícia! Ara us posaré les manilles!

Aquelles paraules eren terribles: suggerien calabossos, batusses a garrotades, cordes pel coll... la forca!

—Fugim!

Amb els diners que ja tenien a les butxaques, i un mig grapat que peguen tots tremolosos al mocador, s'alcen i escapen a córrer, que les cames no se'ls veien i els peus quasi no els tupaven en terra. I, és clar, amb aquelles pressures, deixen abandonats més de la meitat dels diners damunt el mocador. Llavors, Nabet se'n baixa del garrofer, fona en mà per si tornaven, agafa el mocador, li lliga les quatre puntes, se'l tira a l'esquena, que quasi li arrossegava per terra, i el porta a l'ase, on, patint i gemegant, l'amaga dins un arganell. Torna muntat al bancal de son pare, trau el mocador i diu:

—Pare, prenga els diners que li porte.

—Xi, això què és? —s'estranya l'Adrià.

—S'ho han deixat els lladres.

El pare, després d'obrir el mocador i contar-los (n'hi havia bona cosa, com per a menjar-hi de franc un parell d'anyades), arregla de bell nou el mocador i els torna a l'arganell.

—Els dus a la mare —mana a Nabet.

El xicó, que encara no havia desmuntat, diu adéu al pare i l'emprén de regrés a la llar. El camí, ja sabem que li havia de fer per força coronar la lloma per allà prop d'on era el garroferot sota el qual s'acovilaven els lladres; doncs bé: quan hi va arribar, Nabet torna a guaitar cap a l'arbre, i té una pensada, i se n'hi va, ell sempre dalt el ruc, fins a la mateixa soca. Llavors comença a mirar i remirar tot voltant i veu, unes passes enllà, una cantera que semblava remoguda de poc i que devia pesar les deu arroves. "¿I si aquesta gentola té més coses amagades per ací i esperen la nit fosca per tornar a fer particions?", cavilleja ben cavilllejat. Davalla de l'ase i s'acosta a la pedrota. Però com anava ell a poder-la bellugar? Pensarós, s'asseu a la soca de l'arbre, i llavors veu un petit codol, ample com el palmell de la mà d'un home, que tapava molt dissimuladament un forat de la mateixa sóca, allí on s'ajunta amb les arrels. S'hi agafa fort, alça el codol, que era llarg, i veu un buit bastant fondo, al fons del qual relluïa una cosa.

El cor li féu un bot; aquelles relluentors li semblaven els ulls d'un gat. Però ¡que no ho era, d'atrevit, el xic! Fica la mà dins el forat i en trau un pitxeret d'or massís, la cosa fina, tot gravat amb figuretes en relleu (¡com podia haver tret un fardatxo penjant del dit!) Allò era preciós i, a més, pesava bona cosa, puix tenia dins un carrell de dobletes: ¡una fortuna tot plegat!

Amb basques i gemecs, perquè ell s'havia d'enfilar cada vegada per una pota o altra de l'ase, per muntar-hi, ho posa tot en els arganells i se'n va ben de pressa a casa, no fos cosa que tornassen aquells roders a cercar el seu tresor i el trobassen, a ell, allí, i el fessen a tallades. Una hora després, que el sol se n'anava ja a la posta per damunt dels pinars i les serres de la vall, entrà a la llar.

—Mare, vinga i veurà què li porte. Però mut! ¡No ho ha de dir a ningú!

Maria-Agres acudí corrents —l'ase enmig de l'entrada— i va anar traent dels arganells el mocador ple de monedes de plata i el pitxeret farcit de dobletes d'or.

Nabet

ACTIVITAT 2:

Aquesta activitat també està pensada per a fer-se a Bèlgida. El professor ha de seleccionar i preparar uns quants fragments extrets de les tres rondalles. L'activitat consisteix en la lectura, per part del professor, d'eixos fragments en els llocs reals. I aleshores els alumnes, tenint en compte les dades dels fragments i el lloc on s'estiguen llegint, han d'endevinar a quines rondalles pertanyen. Cal dir que aquesta activitat la realitzaran els mateixos grups de l'activitat anterior.

ACTIVITAT 3:

Desplaçament al poble de Carrícola on visitarem els llocs més interessants, des del punt de vista cultural, com ara, el llavador del poble. En acabant, esmorzarem tots junts a la plaça del poble.

ACTIVITAT 4:

Visita al forn vell del poble i lectura d'un fragment de la rondalla El pollastre de festes que està ambientat en el mateix forn. Tot seguit baixarem un carrer fins arribar a l'església de Carrícola on llegirem un altre fragment de la mateixa rondalla que està ambientat en eixa església.

humor amb horroroses paraulades i renecs... ¡Atenció, germans meus, al dimoni tenaç i subtil! ¡Llanceu-lo de la vostra amada Carrícola amb aspersions d'aigua beneita, amb generoses almoines per a la parròquia i amb una torrentada de bones intencions!

Les dones sentien una esgarrifança a l'espinada, i els homes, més imaginatius, ja es veien aquell ser infernal i embolicador batent les foranes des de Carrícola de Dalt a Carrícola de Baix i no deixant-se per escorcollar ni el més amagat racó del terme.

Quina boca d'apòstol, la del fill del soterrador! Allò fou cap de caps. A l'eixir de l'església, es sentia pels carrers una tabola animadíssima, en la qual dominaven les exclamacions de moltes feligreses carricolanes que deien:

—Ai, Senyor! Tan tranquil·les com estàvem... i fes-te compte que podem topar-nos-el, el dimoni, per un cantó o altre.

—¡No pots fiar-te ni quan estàs innocentment en l'horta arreplegant bajoquetes de fesol! —corroboraven algunes.

—Qui s'ho anava a pensar, que el teníem tan prop! —feia la de més allà.

—¡Ja deia jo —observà tota maliciosa la sogra de la sagristana— que la meua nora tenia el geni molt rebotat des de fa poc temps!

Joan de Repic comentava tot tornant a pleret amb la família cap a la casa-alquerieta:

—Gust m'ha donat de sentir-lo! Sobretot quan féu esment d'allò del pecat de gola.

I, tot i ser tan candorós, va clavar una ullada significativa a la llépola de Rosa.

Els crits d'alegria de les netetes, que eixien corrent a rebre'ls, els van distraure d'aquelles piadoses i tristes pensades.

Arriben tots tres, entren, s'asseu la família a taula, comencen a sopar, i, com de consuetud en aquella gent humil, no van aparéixer enlloc les somiades pastes. Rosa s'enfurí. "¡Açò ja és ronyoseria de la meua gent!", pensava.

La filla, com llegint-li els pensaments, va participar-li:

—Mare, demà, com que és el dia gros de la festa, a migjorn traurem les coquetes amb panses.

404

Però Rosa no es va ablanir amb aquesta promesa.

Deu tocades, va decaure la modesta fressa festera de la vila; la família en pes l'emprengueren a pegar cabotades, i tots decidiren per fi d'anar a gitar-se. Joan i Rosa ocuparen el dormitori gran, que era el que donava al balcó del carrer. Els dos vells, baldats del tràfec de la diada, s'estenallaren al llit en un dir Jesus, i Joan, sempre carregat de son vella, ben aviat va traspondre el dolç llindar de la inconsciència. Però el soliguer de la seua dona tenia un desconsol en el ventrell, que no li permetia conciliar la son. Aleshores no hi havia rellotge en el campanaret de la vila, i així, el temps, sense mida, se li feia angoixós i interminable. El silenci era aclaparant i semblava desplomar-se, com una invisible capa tova i gruixuda, des d'aquell cel rutilant, violeta fosc, transparent alhora, de la dilatada i quieta Vall.

—Mare meua! —murmurava la llépola—. ¿Qui espera d'ací a demà (i fins a migjorn, jas!) que la meua filla traga a taula tot allò que ja havia d'haver tret? Però... m'hi esperaré.

Però aquell Mal Enemic, pèssim conseller, es veu que va deixar insulses rambles i hortes solitàries i es va colar en aquella cambreta per inspirar a la Rosa una pensada formidable.

—Si jo he vist avui una cosa dolcíssima! Què és, què és? —es va dir ella de sobte quasi en veu perceptible—. Senyor, ¡el raïm! Si la parra n'és plena i és valencí daurat!

Pensat i fet! S'alça en camisa —de la quera, ni es va posar el brial—, obre amb temptet el balcó, s'aboca a la barana i intenta collir, apartant els pàmpols, un d'aquells penjolls d'or i mel.

—No puc, no aaar...ribe, no els toque! —basquejava la maleita.

I ella s'abocava, s'abocava...

En això, es va esborronar, perquè havia sentit un sorollet davall la parra. I què va veure? Un bou... millor dit, una vaqueta. Els cabells se li van eriçar. No podia ser el dimoni?

Era la vaca de Macianet, el veí de Batiste, que tancava al corralet de l'alqueria. Com que havia tornat tard d'abeurar-la i no trobà desperts els veïns, la deixà lligada amb un fort sogall a la soca de la parra. La Rosa, és clar, no en sabia res. Així,

405

El pollastre de festes

ACTIVITAT 5:

Visita al castell de Carrícola. Cal dir que el castell està al costat del poble i és de fàcil accés. Per a arribar a aquest cal seguir la ruta que hi ha marcada. En aquesta hi ha diverses obres d'art.

TEMPORITZACIÓ DE LES ACTIVITATS

Activitat	Descripció	Lloc	Recursos	Durada
1	"circuit literari" de *Nabet* i *El ferrer de Bèlgida*	Bèlgida	Fotocòpies dels fragments que es llegiran	2h
2	Endevinar rondalles	Bèlgida	Lectura oral del professor	30'
3	Visita llocs d'interès i esmorzar	Carrícola		1h
4	"circuit literari" d' *El pollastre de festes*	Carrícola	Fotocòpies dels fragments que es llegiran	1h
5	Visita al castell de carrícola	Carrícola		45'

Bibliografia i webgrafia

- Valor, Enric, 2000, *Rondalles valencianes: 3,* Edicions del Bullent, Picanya.
- Valor, Enric, 1976, *Obra literària completa: Volum 2,* Editorial Gorg, València.
- http://www.lluisvives.com/FichaObra.html?portal=1&Ref=43067&video=1.
- www.escriptors.cat/autors/valore/